

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ
47

ISSN 1211-7250

ISBN 80-86023-77-X

BRNO 2006

PD 1520/47.2006

PŘEHLED VÝZKUMŮ

Recenzovaný časopis, vydává Archeologický ústav Akademie věd České republiky Brno.
Peer-reviewed journal published by the Institute of Archaeology, Brno.

Předseda redakční rady
Head of editorial board

Pavel Kouřil

Redakční rada
Editorial board

Herwig Friesinger, Václav Furmánek, Janusz K. Kozłowski,
Alexander Ruttkay, Jiří A. Svoboda, Ladislav Veličák

Odpovědný redaktor
Editor in chief

Jaroslav Tejral

Výkonná redakce
Assistant Editors

Dana Gregorová, Balázs Komoróczy, Ladislav Nejman, Rudolf Procházka,
Stanislav Stuchlík, Lubomír Šebela, Petr Škrdla

Adresa redakce
Address

Archeologický ústav AV ČR
Královopolská 147, 612 00 Brno
E-mail: pv@iabrno.cz
<http://www.iabrno.cz/3cacz.htm>

KNIHOVNA AV ČR

PD 1520

47 (2006)

97220/07

07220/07

Obrázek na obálce
Cover illustration

Pekárna. Kamzík (*Rupicapra rupicapra*). Foto M. Frouz

Vychází jednou ročně/Published yearly

ISSN 1211-7250

ISBN 80-86023-77-X

Copyright © 2006 by the Archeologický ústav AV ČR Brno, and by the authors.

Tisk/Print Bekros

Pokyny pro autory na internetové stránce
Instructions to authors on internet pages

<http://www.iabrno.cz/3ca1cz.htm>

9395458

Terénní průzkum na katastru obce Kudlovice proběhl v rámci grantu GA AV ČR B8001203 a příspěvek vznikl díky projektům GAČR 404-05-0305 a GAČR 404-05-H527.

Martin Kuča, Petr Škrdla

Literatura

Škrdla, P. 2004: Kudlovice (okr. Uherské Hradiště). *Přehled výzkumů* 45, 142.

Resumé

Kudlovice (Bez. Uherské Hradiště). „Za Hradskou“. Äneolithikum. Siedlung. Oberflächensammlung.

Kudlovice (Bez. Uherské Hradiště). „Hradská“. Neolithikum – Äneolithikum. Einzelfunde. Oberflächensammlung.

KUŘIM (okr. Brno-venkov)

„Nad Nivkami pod Zlobicí“. MMK. KZP. Ojedinelé nálezy. Povrchový průzkum.

Neolitická lokalita v poloze „Nad Nivkami pod Zlobicí“ byla známa již z povrchových sběrů J. Doležela z let 1981–1982 (Doležel 1985, 86; Belcredi a kol. 1989, 43). Ověřovací průzkum poskytl nevýrazné, ale prokazatelné zlomky kultury s moravskou malovanou keramikou. Dříve dokumentované osídlení lidu s lineární keramikou tentokrát nebylo prokázáno (op. cit.). Kromě nálezů keramiky, štipané kamenné industrie (jedná se o dlouhou čepel z rohovec typu Krumlovský les – varieta I, 2 čepel ze silicitu z glacienních sedimentů, 2 ks odpadu z rohovec typu Krumlovský les – varieta II a poloviny drobného křesadla) byl nalezen oboustranně plošně retušovaný trapezoid vyrobený ze silicitu z glacienních sedimentů (obr. 11), který je velmi podobný např. již publikovaným artefaktům kultury zvoncovitých pohárů z Maref na Vyškovsku (Kalousek 1956, 78–79, tab I:2; II:1–5). Marefské nálezy byly nověji popsány a interpretovány P. Škrdlou a L. Šebelou jako součásti složené silicitové dýky (Škrdla – Šebela 1997, obr. 1:1; Šebela – Škrdla 2002, 231–247). Exemplář z Kuřimi dosahuje max. délky 3,3 cm a max. šířky 1,9 cm. Po jeho delší hraně je patrný silný oboustranný lesk vedený od báze předmětu v délce cca 3 cm.

Na základě tvarových analogií z marefského pohřebiště můžeme nález z Kuřimi s velkou pravděpodobností přiřadit ke kultuře se zvoncovitými poháry.

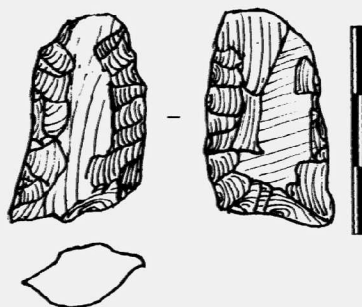
Terénní průzkum proběhl v rámci grantu GA AV ČR B8001203 a příspěvek vznikl díky projektům GAČR 404-05-0305, GAČR 404-05-H527 a výzkumnému záměru MSM 0021622427.

Martin Kuča, Tereza Sobolová

Literatura

Belcredi, L. a kol. 1989: *Archeologické lokality a nálezy okrese Brno-venkov*. Brno.

Doležel, J. 1985: Praveké a raně středověké osídlení Tišnovska. Předběžné výsledky povrchového průzkumu v letech 1979–1983 (okr. Blansko, Brno-venkov). *Přehled výzkumů* 1983, 85–89.

Obr. 11. Kuřim. Kamenný artefakt. Kuřim. Steinartefakt.

Kalousek, F. 1956: Lid se zvoncovitými poháry na Bučovsku (Morava). *Časopis Moravského Muzea* 41, 53–100.

Šebela, L. – Škrdla, P. 2003: A Cemetery of the Bell Beaker Culture in Maref and its Contribution to Studies on the Chipped Stone Industry of the Moravian Late Eneolithic Period. In: J. Czebreszuk – M. Szmyt (eds.): *The Northeast Frontier of Bell Beakers*. BAR International Series 1155. Oxford, 231–247.

Škrdla, P. – Šebela, L. 1997: Pozdně eneolitické složené dýky na Moravě. *Přehled výzkumů* 38 (1993–1994), 77–86.

Resumé

Kuřim (Bez. Brno-venkov). „Nad Nivkami pod Zlobicí“. Glockenbecherkultur. Einzelfunde. Oberflächensammlung.

MAŠOVICE (okr. Znojmo)

„Pšeničné“. KNP, KZP. Sídliště, keramické depozitum. Záchranný výzkum.

Na ploše rodinného domu pana Pečinky se podařilo prozkoumat větší jámu s období kultury se zvoncovitými poháry. Jedná se teprve o druhý objekt této kultury na lokalitě. Na podzim pak byla prozkoumána parcela domu p. Oberdorfera, kde bylo zjištěno celkem 5 objektů. Za důležité nálezy lze považovat dvě závěsné nádoby (amfora s 5 oušky

Obr. 12. Mašovice. Votivní keramického depozitum (?) v ústí zásobnice kultury nálevkovitých pohárů. Mašovice. Votivkeramikdepozitum in der Mündung der Vorratsgrube der Trichterbecher Kultur.

a kulovitá nádobka se dvěma oušky), které se nacházely na rozhraní zánikového horizontu a vlastní výplně v ústí velké zásobní jámy. Nález můžeme datovat do mladší boleslávské fáze KNP a je ho možné interpretovat jako votivní keramické depositum (obr. 12).

Zdeněk Čížmár

Resumé

Mašovice (Bez. Znojmo). „Pšeničné“. Trichterbecher u. Glockenbecherkultur. Siedlung u. Keramikdepot. Rettungsgrabung.

OLOMOUC (k. ú. Nemilany, okr. Olomouc)

Lidická ul. KZP, KŠK. Sídliště, pohřebiště. Záchraný výzkum.

Na přelomu října a listopadu 2005 bylo v záboru stavby rekonstrukce ulice Lidické identifikováno a prozkoumáno 58 sídlištních objektů a 1 kostrový hrob. Lokalita se nachází na svahu sprašové návěje nad údolní nivou řeky Moravy v nadmořské výšce 213–215 m a můžeme ji identifikovat v mapě M 1 : 10 000, list 24-22-24, v souřadnicích Z s.č.:J s.č. – 348: 241, 350:236 mm.

V trase komunikace byly prozkoumány 4 sídlištní objekty datované do II. stupně kultury s moravskou malovanou keramikou. Z objektu 29 pochází i zlomek těla z lidské plastiky. Objevují se zde i sídlištní objekty kultury zvoncovitých pohárů. Do jedné ze zásobních jam byl druhotně pohřben skrčený skelet na levém boku s orientací V-Z s osmi drobnými bronzovými kroužky a spirálkami okolo těla.

V místě nároží ulice ležel kostrový hrob kultury se šňůrovou keramikou, který byl zčásti zničen výkopem kanalizace. V mělké oválné jámě s orientací V-Z spočíval dobře dochovaný skelet muže na pravém boku. Hrobová výbava obsahovala dvě nádoby, velký zdobený parohový knoflík, opracované kančí kly, parohový a kamenný hrot a část zvířecího skeletu umístěného pod lebkou.

Marek Kalábek

Resumé

Olomouc (Kataster Nemilany, Bez. Olomouc). Lidická Str., Glockenbecherkultur u. Schnurkeramik. Siedlung. Gräberfeld. Rettungsgrabung.

OLOMOUC (k. ú. Řepčín, okr. Olomouc)

„Horní nivy“. KŠK. Sídliště. Pohřebiště. Záchraný výzkum.

V dubnu až červenci 2005 proběhla 2. etapa záchranného archeologického výzkumu polykulturní lokality na stavbě R 3508 (Slavonín – Křelov). Na lokalitě pracovně označené jako „Řepčín 1“ byly dozkoumány 4 ha intenzivně osídlené plochy (z 5 ha) s 960 sídlištními objekty (z celkového počtu 1160) a 53 hroby (z celkového počtu 55) datovanými do eneolitu, střední doby bronzové, pozdní doby římské, starší a střední doby hradištní a novověku.

Zkoumaná lokalita je situována na svah a návrší mělkého údolíčka s vodotečí otevřeného na východ do údolí řeky Moravy. Prozkoumaná část lokality má nadmořskou výšku 248–251 m a lze ji identifikovat v mapě MZ 1 : 10 000, list 24-

22-19, v souřadnicích Z s.č.:J s.č. – 26 :346, 50:348, 63: 355 a 50:359 mm.

Eneolitické fázi osídlení řadíme tři exploatačních jámy (hliníky) s nálezy keramiky pocházející z mladší fáze MMK. Druhou periodou eneolitu je pohřebiště KŠK. Zde se v na nejvyšším místě velkého přírodního amfiteátru podařilo prozkoumat 25 kostrových a žárových hrobů (z celkového počtu 27). Stavbou narušená část pohřebiště se rozkládá v nadmořské výšce 248–250 m na ploše 0,65 ha. Na pohřebišti byly zaznamenány kostrové (17), žárové (2), birituální (1) i prázdné hroby (7) s bohatou výbavou keramiky (125 ks), kamenné štípané (15 ks) a broušené industrie (13 ks), kostěné industrie (6 ks) a měděných ozdob (8 ks). V jednom případě (H 18) byli zaznamenáni tři pohřbení jedinci. Několik hrobů bylo druhotně narušeno mladšími zásobními jámami ze střední doby bronzové (3×) a v jednom případě slovanským hrobem. Dochované kosterní ostatky byly ve velmi špatném stavu, mnohdy byly zaznamenány jen korunky zubů. Orientace hrobů je rozmanitá S–J (12×), J–S (7×), SV–JZ (3×), JZ–SV (4×) a Z–V (1×) s polohou skeletu na levém boku (7×), pravém boku (4×) či seskupené na hromádce (3×).

Marek Kalábek

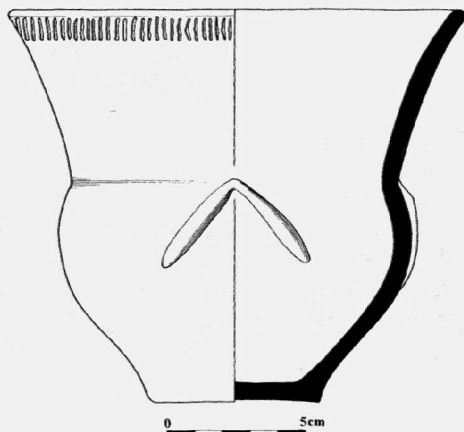
Resumé

Olomouc (Kataster Řepčín, Bez. Olomouc). „Horní nivy“. Schnurkeramik. Siedlung. Gräberfeld. Rettungsgrabung.

OLOMOUC (k. ú. Slavonín, okr. Olomouc)

„Pod Vlachovým“. KNP. KKA. Sídliště. Záchraný výzkum.

V průběhu roku 2005 (leden – říjen) byl proveden záchranný archeologický výzkum při výstavbě areálu „Obchodní a zábavní park Haná – II. a III. etapa“ v Olomouci-Slavoníně. Na skrytých plochách byla prozkoumány a zdokumentovány pozůstatky někdejších antropogenních aktivit. V poloze Pod Vlachovým byly stopy pravěkého osídlení poprvé zachyceny v roce 1996 při budování vodovodního přívadče, kdy došlo k narušení objektů ze závěru doby římské

Obr. 13. Olomouc-Slavonín. Nálevkovitý pohár z objektu č. 546.

Olomouc-Slavonín. Trichterbecher aus dem Objekt Nr. 546.